

Slovenski dom

Štev. 139

V Ljubljani, v petek, 20. junija 1941-XIX

Leto VI.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Težke angleške izgube v bojih pri Sollumu

Letalski napadi na angleške postojanke pri Tobruku in naprave pri Marsa Matruhu

Rim, 19. junija. Ip. Glavni stan oboroženih sil objavlja:

Severna Afrika: Letalstvo je nadaljevalo z razbijanjem ostankov angleških čet, ki se umikajo. Sedaj čistijo ozemlje in zbirajo mostvo in gradivo, ki ga je sovražnik pustil na bojišču. Sovražnik je moral pustiti na bojišču okrog 200 tankov. V letalskih bitkah je bilo sestreljenih še šest sovražnih letal in tako znašajo izgube angleškega letalstva, povzročene zaradi delovanja letalstva osi v štirih dneh bitke pri Sollumu skupaj 42 letal.

talstva osi v štirih dneh bitke pri Sollumu skupaj 42 letal.

Pri Tobruku so bile bombardirane postojanke, prav tako pa tudi naprave pri Marsi Matruhu.

Angleška letala so znova bombardirala Bengazi.

Vzhodna Afrika: V Vzhodni Afriki je položaj v glavnem nespremenjen pri Gali in Sidamu, topništvo pa je bilo delavno okoli Gondarja.

Berlin, 20. junija. s. Britanski poraz na bojišču pri Sollumu se kaže v vedno hujših obrih, kakor to poročajo s pristojne strani. Po vesteh, ki so sedaj prispele, je padel v roke italijanskonoemških čet obilen vojni material, kakor na primer topništvo in protitankovski topovi. 17. junija so nemški oddelki po trdi borbi prisilili k molku eno sovražnikovo topovsko baterijo ter uničili večje število tanov.

Izplačevanje mezd in plač v lirah

Visoki Komisar sporoča, da se bo izplačevanje mezd in plač od sedaj naprej moralo vršiti v italijanskih lirah in sicer na temelju prejšnjih dinarskih plač, preračunanih v italijanske lire po sedaj veljavnem tečaju.

Nastopi italijanskih glasbenih umetnikov v Ljubljani

Tiskovni urad Visokega Komisarata sporoča:

Na pobudo Ekse. Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino, ki je našel pripravljeno za takojšnje sodelovanje v predsedniku fašistične zveze profesoristov in umetnikov narodnega svetnika Di Marzia, je zagotovljena Ljubljani prva serija koncertov, ki bodo od konca junija do začetka avgusta. Pri teh umetniških nastopih bodo sodelovala najboljša umetniška imena italijanske glasbe s sporedom, ki bo zelo zanimiv in redek. Prvi koncert bo priredila trojica Casella-Poltronieri-Bonucci. Tem bo sledila trojica Ruta-Tassinari-Sabatini in potem še štiri druge skupine. Krajevni glasbeni krogi, med katerimi je vseh vzbudila živo navdušenje, so izrazili Ekse. Visokemu Komisarju Grazioliju vse priznanje za pospeševanje glasbe.

Vesti 20. junija

Pogajanja za turško-italijansko trgovsko pogodbo so se začela v Ankari. Verjetno bo trgovinska pogodba podpisana že prihodnji teden.

Prva skupina Italijanov iz Sirije je prispela v Bukarešto. Sprejeli so je predstavniki italijanskega konzulata v Bukarešti in zastopniki krajevnega fašija. Vseh 58 članov skupine je danes nadaljevalo pot v domovino.

Predsednik agencije Stefani senator Morgagni se je mudil v Atenah in organiziral tam podružnico agencije za Grčijo. Sprejel je tudi zastopnike krajevnega tiska in zadržal, da bo agencija Stefani dala svojo poročevalsko službo grškim listom in da bo organizirala tudi krajevno poročevalsko službo.

Z boji pri Sollumu se bavi tudi ves slovaški tisk in močno poudarja uspeh, ki se je posrečil združenim italijanskim in nemškim silam v bojih proti Angležem.

Hitler je včeraj sprejel feldmaršala Lista, ki mu je poročal o vseh podrobnostih vojaških operacij v Srbiji in v Grčiji, katere so bile pod njegovim vrhovnim poveljstvom. Hitler je izrazil svoje veselje nad odlično disciplino in udarno silo zmagovalnih nemških čet.

Švedski listi razpravljajo o angleški letalski proizvodnji in pravijo, da se zdi, da proizvodnja nekoliko pada zaradi pomanjkanja surovin. Zaradi tega padca proizvodnje je Anglija tudi doživela svoj poraz v Grčiji in na Kreti.

Moštvo nekega nemškega reševalnega letala je nedavno rešilo iz morja pet britanskih pilotov, katerih letala so bila težko poškodovana in so morala zasilno pristati na morju.

Berlinski uradni krogi pravijo, da so Nemci v bitki za Kreto ujeli skupno 18.735 ujetnikov, med katerimi je bilo 5600 Grkov, 13.125 Britancev ter nekaj vojakov drugih narodnosti. Med Britanci je bilo 2083 Avstralcev, Novozelancev pa 1993.

Ameriško mornariško ministrstvo je sporočilo, da bodo julija začela delovati letalska in pomorska oporišča na Bermudih in na Novi Zemlji in da bosta tem oporiščem povečevala višja častnika Hickey in Morgan.

Znani sovjetski polarni letalec Čerčileni je s svojim vodnim letalom »Serc« odletel na nov polarni polet. Njegov polet ima namen pregledati arktične predele in morja ob vzhodni Sibiriji.

Obletnica smrti Stjepana Radića in tovarišev, ki so bili ubiti v skupščini, so danes praznovali v Zagrebu. Vstaška vlada je ta dan proglašala za dan narodne žalosti. Zastopstva vseh oblasti so bila pri žalni službi božji. Vsi listi se spominjajo žrtve Radića in tovarišev za hrvaško domovino.

Boksarski prvak Joe Louis je branil svoj naslov v New Yorku proti boksarju Billyju Connu. Zamorec Louis je zmagal po trinajsti rundi in tako je nasprotnika z udarcem pobil na tla.

Bolgarsko-hrvaško društvo je bilo ustanovljeno v Sofiji, da bo skrbelo za pozitivne prijateljskih stikov med Bolgarijo in Hrvaško.

Novo nemško lovsko letalo »He 118c« je bilo te dni izdelano in so časopisi prinesli njegovo sliko. To letalo ima večje delovno okrožje. Letalo se odlikuje tudi po svoji udarni sili. Oboroženo je s strojnimi in s topom nove vrste, kakor tudi s posebno vrsto motorja.

Pripovedka o padalcih

Berlin, 20. junija. s. Kakor poročajo številni ameriški listi iz Londona, so se baje nekateri angleški padalci spustili na ozemlje zasedene Francije. Kakor pa pravijo nemški pristojni krogi, gre le za posadke različnih britanskih lovskih letal, ki so bila zbita od nemških lovcev nad imenovanim ozemljem. Več sovražnikovi piloti so bili pri tem ujeti.

500 din nagrade

dobi kdor izsledí skoraj novo moško kolo z dinamom znanke Dürkopp evidenčne številka 198107. Kolesa so kromasta z modro črto po sredini. V ostalem je modre barve, s tovarniško številko 1769002. Ukradeni je bilo 19. t. m. dopoldne v dvorišča Kresije. Sporočiti na upravo »Slovenskega doma« pod »Dobra nagrada« 20

Italija in Nemčija dali zapreti vse ameriške konzulate in ameriške potovalne agencije

Uslužbenci vseh teh diplomatskih uradov in agencij bodo morali zapustiti Italijo in Nemčijo najkasneje do 15. julija

Rim, 20. junija. s. Zunanji minister grof Ciano je izročil včeraj veleposlaniku ameriških Združenih držav noto, v kateri opozarja, da je dalo delovanje in stališče konzularnih uradnikov Združenih držav v Italiji povod za resne posledice in zato sporoča, da italijanska vlada zahteva od vlade Združenih držav, da odpokliče vse konzularne funkcionarje in uradnike ameriških konzulatov in da do 15. julija zapre konzularne urade v Kraljevini, dalje na ozemljih, ki spadajo pod »uverenost Italije in na ozemljih, ki so jih naše čete zasedle. Italijanska vlada si je rezervirala tudi pravico, da zapre tudi urade »American Express Company« v Italiji.

Berlin, 20. junija. s. Zunanje ministrstvo je včeraj izročilo odpravniku poslov ameriškega veleposlanstva noto, v kateri nemška vlada sporoča, da je bilo vedenje ameriških konzularnih predstavnikov in funkcionarjev potovalne agencije »American Express Company« že dolgo časa v nasprotju z običaji gostoljubja. Nemška vlada je zaradi tega prišla na splošno to Združenim državam in zahtevati, da morajo ameriški konzulati, ki obstajajo na ozemlju Reicha, kakor tudi konzulati na Norveškem, Holandskem, v Belgiji, Luksemburgu, v zasedenem ozemlju Francije in Srbije in v zasedenih delih Grčije, zapustiti svoje sedeže in oditi v Ameriko najkasneje do 15. julija ter zapreti vse konzulate. Istočasno pa nemška vlada zahteva tudi zaprtje vseh sedežev agencije »American Express Company« in odstranitev vseh njenih uradnikov. Tej agenciji je postavljen termin za odhod do 15. julija.

Berlin, 20. junija. s. V tujakšnji političnih krogih pravijo, da do včeraj popoldne še ni prispel noben odgovor na odločno protestno noto nemške vlade zoper zaprtje konzulatov ter železniških in turističnih uradov Nemčije v Združenih državah.

Utemeljitev nemškega ukrepa

Berlin, 20. junija. s. V zvezi z izročitvijo nemške note odpravniku poslov ameriškega veleposlanstva pripominjajo s pristojnega mesta, da so imele nemške oblasti na razpolago zadosten dokumentarni material, ki v celoti opravičuje dejanje nemške vlade. Nekatere primere spletkarjenja in tajne informacijske službe, katero so izvrševali ameriški konzulati, je bilo objavljenih:

1. Konzul Sidney Redecker v Frankfurtu ob Maini je jeseni 1939 dobavljal material za proti-

nemške propagandne konference in je razen tega oddajal informacije o gospodarsko-vojaških vprašanjih, ki so bila tajnega značaja. 2. Generalni konzul v Münchenu Orsdielsen ter konzul Roy Wover sta se udeleževala v nasprotju z nemškimi interesi in sta januarja leta 1940 izjavila ob navzočnosti nemških osebnosti svojo sodbo, ki je bila naperjena proti Nemčiji in proti nemški vladi. 3. Generalni konzul v Kölnu Alfred Pliefloth se je močno pregrešil jeseni 1939 in spomladi 1940 z vohunstvom proti Nemčiji in se je posluževal tajnih šifer, glede katerih se je na skrivaj sporazumel z belgijskim generalnim konzulom v Kölnu in mu dobavljal podatke, ki so se nanašali na napredovanje Nemcev v Belgijo, Holandijo in Luksemburg. 4. Podkonzul v Hamburgu Ralph Getzinger se je bavil z vohunstvom in letu 1941 proti Nemčiji in je izdelal osnutke železniške mreže in glavnih cest z njihovimi zvezami na posamezne železniške proge v velikih komunikacijskih odsekih Hamburga. Isti je razen tega sestavil pregled vojaških naprav

Maršal de Bono v Novem mestu

Ljubljana, 20. junija.

S pregledom XIII. topniškega polka je Maršal de Bono zaključil pregledovanje italijanskih čet, ki so nastanjene v Ljubljani. Po končanih pregledih v Ljubljani je Maršal izrazil svoje veliko zadovoljstvo nad vojaško disciplino in udarno silo ljubljanskih čet. Vsa ljubljanska posadka pa je svojo vojaško pripravljenost tudi pokazala v mimohodih, ki jih je imela oba dni, ko je bil Maršal v Ljubljani.

Maršal de Bono je včeraj jutraj zapustil Ljubljano. Spremljal ga je poveljnik Armadnega zbora Ekse. Mario Robotti. Maršala je vodila pot proti Novemu mestu. Na mestni meji na Dolenjski cesti je čakala Maršala pri odhodu častna četa vojakov z godbo. Maršal je pred odhodom proti Novemu mestu pregledal častno četo.

Ko je četo pregledal, se je Maršal prisrčno poslovil od Visokega Komisarja Ekse. Emilija Graziolija. Skupaj z Armadnim Poveljnikom Ekse. Robottijem se je maršal vsedel v poseben avtomobil in se odpeljal proti Novemu mestu.

Novo mesto, 19. junija.

Novomeščani in vsi tujakšnji uradi so bili že včeraj obveščeni o visokem obisku, ki ga bodo

deležni s prihodom Maršala Italije, vojskovodje de Bona, ki se te dni mudil v Ljubljanski pokrajini in nadzoruje vojske italijanske Vojske na tem teritoriju. Mesto se je za prihod Maršala lepo pripravilo, zlasti glavni trg je bil ves v italijanskih in fašističnih zastavah, ki so vihrale iz hiš visokemu gostu v pozdrav.

K maršalovemu sprejemu so se na glavnem trgu zbrali vsi oddelki tujakšnje posadke in zastopniki tujakšnjih uradov in ustanov s političnim komisarjem dr. Griselljem in mestnim županom dr. Polenškom na čelu. Kmalu po 10. uri se je z avtomobilom s svojim spremstvom pripeljal Maršal in najprej sprejel poročilo častnika. Po pozdravu z navzočimi višjim oficirji in političnim komisarjem, je Maršal pregledal zbrane vojaške oddelke. Ob tej priložnosti je maršalkratkega oficirja in vojska prijazno nagovoril in se pozanimal za njegovo življenje. Po pregledu čet se je Maršal s svojim spremstvom in civilnim komisarjem povzel na tribuno, nakar so tujakšnji oddelki pehote in topništva ob zvoku vojaške godbe pred njim izvršili strumen mimohod. Po končanem defileju je Maršal obšel še častno četo, nato pa je s svojim spremstvom zapustil Novo mesto in nadaljeval svoje inspekcijsko potovanje.

Izmenjava brzojav med Hitlerjem in predsednikom turške republike

Berlin, 20. junija. s. Ob priložnosti podpisa prijateljske pogodbe med Nemčijo in Turčijo je poslal predsednik turške republike Ismet Ineni sledečo brzojanko:

»Ob priložnosti podpisa nemško-turške pogodbe, ki potrjuje čisto in pravo prijateljstvo med Turčijo in Nemčijo, si štejem v posebno srečo, da vam morem poslati zraze čustev svojega globokega zadovoljstva. Od danes stopata naša naroda v obdobje medsebojnega zaupanja in s trdno voljo, da se bosta vedno držala osnov teh odnosov. Ob tej srečni priložnosti vam pošiljam zagotovila mojega popolnega prijateljstva. Ineni.«

Hitler je takole odgovoril:

»Ob priložnosti podpisa pakta, ki označuje odkrito prijateljstvo med našima dvema državama, vam sporočam v odgovor na prijateljsko brzojanko, ki ste mi jo poslali, da tudi mene preveva čustvo živega zadoščenja nad sklenitvijo te pogodbe. Tudi jaz sem prepričan, da stopata naši dve državi na ta način v obdobje trajnega medsebojnega zaupanja. Medtem se vam zahvaljujem živo tudi za zagotovila vaših prijateljskih čustev in vam isto vračam z najbolj vročimi željami. Hitler.«

Prav tako sta si izmenjala brzojavki oba znanja ministra Turčije in Nemčije.

Sirijsko bojišče

Beyruth, 20. junija. s. Uradno poročilo francoskega poveljstva v Siriji pravi:

Proti večeru 17. in okrog poldneva 18. junija so oddelki levantske mornariške divizije ob obali bombardirali z najboljšim uspehom britanske čete, ki operirajo pri Sidonu. Na istem odseku so naše patrulje zelo delavne. Na odseku pri Gazine so v teku operacije. Utrdili smo svoje postojanke pri Mergayumu, katerega naše čete drže krepko v svojih rokah, v nasprotju s trditvami angleškega radija. V srednji Siriji so naši oddelki, ki so operirali v zadnjih dneh, ujeli 17 častnikov z enim polkovnikom in 500 mož, obenem pa tudi večje število vojnega materiala. Na odseku pri Concitri in pri Ezri so naši obveščevalni oddelki še naprej zaposleni s svojo nalogo. Na odseku pri Kisue so v teku očistevalne operacije. Naše letalstvo nadaljuje brez odmorov s svojimi ogledniškimi poleti in bombardiranjem sovražnikovih železnic, zbirališča sovražnikovih čet in materiala. V noči od 17. na 18. junij je bil Beyruth trikrat bombardiran. Gmotna škoda je neznatna, pač pa je treba obžalovati smrt šestih ljudi, 20 pa je bilo ranjenih med libanonskim civilnim prebivalstvom.

Potopitev angleške ladje

Lizbona, 20. junija. s. Angleška tovarna ladja »Empirewarrior«, ki je vozila premož, se je potopila na morju pred Aiamontom blizu špansko-portugalske meje. Na ladjo so namreč neznan letala vrгла več bomb. Ljudje z obrežja so lahko opazovali potek napada in videli, kako se je ladja vnela in potopila. Posadka 25 mož se je rešila na čolne, potem pa jih je rešila neka portugalska ribiška ladja.

Bivši jugoslovanski kralj Peter II. na poti v Ameriko

Beyruth, 20. maja. s. Zaradi zadnjih dogodkov je bivši jugoslovanski kralj Peter II., ki se je mudil nekje na vzhodnem Sredozemlju, zapustil to svoje zatočišče, ter je prispel zdaj v Kairo, odkoder bo nadaljeval svojo pot preko Rtiča dobre nade v Veliko Britanijo ali pa v Združene ameriške države. Bivši mladi kralj se je izrazil, da bi se rajši podal v Združene države.

Kralj Boris na Slovaškem

Bratislava, 20. junija. s. Bolgarski kralj Boris je včeraj prispel sem privatno na obisk. Takoj po svojem prihodu je imel dolg in pristrčen razgovor s predsednikom republike dr. Tisom, pri čemer je bil navzoč tudi predsednik slovaške vlade dr. Tuka. Kralja Borisa je spremljal tudi bolgarski poslanik na Slovaškem.

Tajna seja angleškega parlamenta o stanju angleške trg. mornarice

Rim, 20. junija. s. Iz Londona poročajo, da se bo v kratkem sestala spodnja zbornica na tajno sejo, toda dan sestanka ni bil objavljen. Na seji bodo razpravljali o položaju trgovske mornarice spričo sedanje bitke na Atlantiku. Churchill, ki je naznanil ta dnevni red, je zahteval, da bo sodeloval v razpravi o položaju trgovske mornarice edino na tajni seji, ker bi bila javna razprava za državne koristi nevarna. Pristavil je, da predstavlja borba na Atlantiku nepretrgano operacijo, ki ima značaj skrajne resnosti v vedno večji meri, o čemer nihče ne more dvomiti. Churchill je zaključil z zadrždom, da bo za Anglijo velika slava, če se ji bo posrečilo do srečnega zaključka privesiti to bitko.

Angleški častni doktorat za Roosevelta

Rim, 20. junija. s. Kot povračilo za univerzitetno čast, katero je Churchill podelila ameriška univerza v Rochesteru, je angleška oxfordška univerza sklenila dati Rooseveltu naslov častnega doktorja civilnega prava. S tem svojim sklepom je znana angleška univerza, v kateri so se duhovno oblikovali številni angleški rodovi, večinoma iz britanske oligarhije, uradno priznala Rooseveltu, da na isti način pojmuje civilizacijo kakor Anglež, ki so si naredili iz prava lovškega čuvaja za svoje plutokratske fevde in pojmujejo civilizacijo kot svojo zasebno last v svojem velikem imperialnem lovu.

Nemško-turška pogodba - nov „diplomatični šah“ Angliji

Njen podpis je v hrvaških političnih krogih naletel na veliko zadovoljstvo

Zagreb, 19. junija. s. Nov velik uspeh Osi, ki je bil dosežen s sklenitvijo prijateljske nemško-turške pogodbe, so sprejeli v tukajšnjih političnih krogih s največjim zadovoljstvom. Razlagajo ga kot odločilno dejanje, ki kaže, da ima Turčija namen tudi praktično odkloniti vsakršno sodelovanje z Veliko Britanijo, nasprotno pa spoznava važnost in potrebo postaviti se ob stran Italije in Nemčije.

Časopisi, ki posvečajo temu dogodku posebno pozornost, poudarjajo, da je bil Angliji napovedan s tem nov »diplomatični šah«. Tudi senca anglo-turške pogodbe je izginila, medtem ko je na drugi strani Velika Britanija izgubila že velik del svoje učinkovitosti po vojaških uspehih držav Osi. Večerna izdaja »Hrvatskega naroda« v svojem članku poudarja,

da je bila pogodba med Nemčijo in Turčijo sklenjena vprav v trenutku, ko so imperialne čete nameravale naskočiti bojno črto Sollum-Capuzzo. Tako piše, kako je prišlo do podpisa pogodbe in nadaljuje: Politični in vojaški položaj na Bliznjem in Srednjem vzhodu in na najvzhodnejšem področju Sredozemskega morja se je zdaj popolnoma preobrnil v korist sil Osi. Zmaga v Grčiji in bliskoviti razpad Jugoslavije sta Turčiji jasno pokazala, na kateri strani s onjeni pravi interesi. Turčija se je zdaj končno javno oddaljila od Anglije. Važnost nemško-turške pogodbe se bo v kratkem pokazala. Medtem ko postaja položaj Velike Britanije na Vzhodu čedalje obupnejši, je položaj Italije in Nemčije na tem področju zmerom boljši.

Novice iz Države

Čudna pota strele. Blizu mesta Biella je gradil Zumaglia, v katerega je pred nekaj dnevi med nevihto udarila strela. Ognjena krogla je poškodovala star stolp gradu, skakala po raznih nadstropjih poslopja, razceflala štiri pinije, uničila električne naprave in stekla v oknih in ožgala opravo. Potem je smuknila v kuhinjo mimo čuvaja, ki se je samo zelo prestrašil, in padla na grobnico, v kateri se nahajajo zemeljski ostanki lombardskega škofa Della Torreja, ne da bi povzročila kakšno škodo. O tej grobnici je razširjena neka pripovedka, ki pravi, da je bilo truplo škofa večkrat od neznanih tatov oskrunjeno. Pozneje so truplo čez nekaj let našli in ga prenesli v gradič Zumaglia, ki je bil škofova last. Zraven smrtnih ostankov škofa so našli tudi belo skalo, ki je bila potem postavljena tako, da bi poznejši rodovi lahko identificirali mrtveca. Tej skali pripisuje ljudstvo čudežno moč, kajti med prenosom trupla je namreč ta majhna skala pridobila mnogo na svoji teži in jo je moralo potem nositi štirinajst moč. Očividci pripovedujejo, da je tedaj, ko je strela udarila ob grobnico, skala začela v rdeči svetlobi in je takšna ostala osemindeset ur. Skala se je spremenila v žarečo kroglo in zdelo se je, da se bo opeklet vsakdo, kdor se je bil dotaknil. Toda na začudenje vseh je bila skala popolnoma mrzla. Seveda je ljudstvo ta nenavadni dogodek začelo razlagati pač po svoje.

Vso živino bodo morali vsi lastniki prijaviti po stanju v noči 30. junija letos krajevnim oblastem v vsej Kraljevini. Prijavljali bodo vse krave, konje, bičole, svinje, ovce in kozle. Pri kravah mlekaricah, morajo navesti tudi količino mleka, ki jo krava da. Isto določilo se nanaša tudi na drobnico.

Delavci zasul plaz. V okraju Monte Martino pri Neapolju so bili štirje delavci na delu v kamnolomu, ko se je nenadoma s poboja hriba vrli plaz. Dva delavca je zasulo, druga dva pa sta se še pravočasno ognila plazu. Delavci so takoj prišli reševati, toda eden od nesrečnikov je bil že mrtev, drugega pa so odkopali težko pobitega in polomljenega.

Z Goriške in Krasa

Trojčje je rodila v tržaški bolnišnici žena težkega delavca Viktorija Dušič. Vsi trije otroci, dve hčerki in en sinček, so popolnoma zdravi in zato zdravniki mislijo, da bodo ostali vsi pri življenju. Otroci so dobili imena: Lidija, Marija, Luiza in Renato. Dušičeva je imela doslej že dva otroka. Za očeta trojčkov pravijo tržaški časopisi, da je doma najbrže iz Albanije.

Zemeljski plin metan bodo v večji meri uporabljali tudi v Trstu. Posebno industrija se bo lahko v veliki večini okoristila s tem novim sredstvom, ki se da uporabljati v tekočem in plinskem stanju. Tržaški župan se je že zanimal za to pridobitev in sedaj študira, kako bi najbolje uredili in uvedli porabo novega plina. Metan bi v mnogih primerih lahko nadomestil boljše premog, ki je v sedanjih razmerah drag in ga je tudi težje dobiti kakor pa poprej.

Večja skupina delavcev bo iz Trsta odšla v Nemčijo na delo. Prvenstveno pridejo v poštev tisti delavci, ki so bili brezposelni. Vsi, ki so se bili že prijavili za delo, bodo dvignili te dni svoje polne liste in vse potrebne dokumente. Odhod tržaške delavske skupine je napovedan za 25. junij.

Nesreče. Večji kamen je valil pred domačo hišo Antona Špeal. Nesreča pa je hotela, da se je pri tem spotaknil in mu je skala zdrknila na desnico. Poškodba pa ni težka. Sobar Josip Skamperle pa je med vožnjo padel s kolesa na cesti in se precej pobil po obeh rokah in po rami. Dveletni Flavij Colja pa je padel doma in si zlomil kost v levem kolku.

Vosek je zgorel v cerkvi. V božjepotni cerkvi v Barbanji je v zakristiji nenadoma začelo goriti. Ogenj se je vnel tam, kjer je bilo spravljenih sedem stotov voska. Ogenj je v kratkem času razbesnel in je uničil vse cerkvene oblačila, preproge in razne druge cerkvene potrebščine. Iz gorečega voska se je naredilo toliko dima, da je napolnil vso cerkev in osmodil vso cerkveno slikarstvo in okrasje.

Na 15 let ječe, na izgubo državljanstva in na denarno kazen 25 milijonov pezov je bil od madriškega sodišča obsojen bivši španski zunanji minister Alvarez del Vayo, eden izmed rdečarskih voditeljev, ki so vodili komuniste v španski državljanski vojni. Alvarez del Vayo živi nekeje v Ameriki. Njegovo ime, kakor tudi ime bivšega španskega predsednika vlade, je postalo posebno znano zaradi tatvin cerkvenih posod, katere so v njunih kovčeh našle francoske oblasti, ko sta po zlomu revolucije oba pribežala v Francijo.

pari: Slavija : Ljubljana ob 15.30 in Mars : Grafika ob 16.45 na igrišču Ljubljana. Na igrišču Korotana pa se bodo srečali juniorji Korotana in Jadrana. Tekma se bo začela ob 9.30.

Da bo nogomet še bolj pester pripravlja SK Moste turnir, pri katerem bodo sodelovali Grafika, Jadran in prireditelj.

Ljudske predstave v Drami

Letos vlada kljub poletnemu času za gledališke predstave nenavadno zanimanje, o čemer pričajo domača stalna razprodana hiša. Zato bo igrala naša Drama tudi še po oficelnem sklepu sezone, ko bodo odigrane vse predstave za abonente. Zadnja abonentska predstava v Drami bo v četrtek, 19. t. m. V načrtu so ponovitve najuspešnejših predstav zadnjih dveh sezon, in sicer dela klasikov, italijanskih, slovenskih in drugih dramatikov. To so: Shakespeareova dela: »Othello«, »Romeo in Julija« ter »Komedija zmešnjav« in Schillerjevo »Kovčarstvo in ljubezen«. Izmed italijanskih del bodo uprizorjena: Praga: »Zaprta vrata«, Benedetti: »Trideset sekund ljubezni« in »Rdeči rožec« ter Camasio in Otilio »Bog z vami, mlada letak«. Slovenske igre: Kozak: »Lepa Vida«, Milčinski: »Cigan« in Detela: »Učenjak« ter Golievi mladinski igri »Princeska in pastirček« in »Snežulčica«. Od tujih dramatikov pridejo na vrsto: Klavund: »Krog s kredo« in »Praznik cvetočih česnje«, Gogolj: »Revizor«, Gehri: »Sesto nadstropje«, Vučković: »Zemlja na Niskavuorij« in Schönthan: »Ugrabljeni Sabince« tr mladinska predstava Burnettove: »Mali lord«.

Predstave bodo izven abonmaja, ljudske predstave po globoko znižanih cenah od 14 din navzdol. Vršile se bodo v običajnem večernem času ob 19.30. Na ta način bo vsakomur omogočen obisk najuspešnejših iger preteklih sezon.

Trate ob bregovih Ljubljane naj bodo čiste

Terasa na opornem zidu Ljubljane vzdolž Hribarjevega nabrežja s svojo smaragdno zeleno trato najučinkoviteje poživlja vso sivino težkega zidovja. Čudovito prijeten je pogled na to zeleno zeleno preprogo nad kalno vodo in vsakdo si želi, da bi tudi terasa na drugi strani Ljubljane dobila tako lepo trato. Toda vsaka preproga mora biti čista in snažna, ne pa nasmetena in nastlana s papirjem in najrazličnejšo šaro, kakršne so večkrat terase ob Ljubljani na obeh straneh mostov. Odrasli ljudje so bili menda že dostikrat opozorjeni, kako grda razvada je v Ljubljani tako smetenje ulic in cest, vendar pa moramo naše, za snago mesta tako vnete občane še posebej opozorjati, kako grdo kvarijo ugled mesta z najraznovrstnejšimi odpadki posejane terase, nasmetene zelene trate ter bregovi Ljubljane. Precej bolj bo treba paziti tudi na našo mladino, ki smatra bregove in terase ob Ljubljani za smetišča in igrišča, kjer lahko počenja, kar hoče. Kadar je Ljubljana zaprta, je pa spet njena struga torišče mladinskih iger, kamor se paglavci podajajo na pustolovsko iskanje zakladov, drugi jim pa mečejo v strugo najrazličnejše predmete v splošno zabavo gledalcev. Seveda se pa med gledalci marsikdo tudi zgraža ter vprašuje, če v Ljubljani ni mogoče napraviti reda tudi na bregovih in terasah Ljubljane ter v njeni strugi sami. Davkoplačevalci in prijatelji snažne Ljubljane naj pa premislijo, da spravljane smeti prav mnogo velja ter je zato tudi v njihovo korist, če sami malo pazijo na red ter opozarjajo male in velike občane, naj se odvadijo metati smeti in odpadke na oporno zidovje, bregove in v strugo Ljubljane.

Manjše nesreče

Bibi Jože iz Tyrševce ceste 17 je imel dela pri žični ograji. Nerodno je delal in se je pri delu precej opraskal po rokah. — Včeraj je pred Ljudsko tiskarno nek avtomobilist podrl kolesarko Tomico Ljubo in ji prizadel manjšo poškodbo. Kolo pa ji je ostalo čisto zdravo. Škodo bo moral poravnati pač tisti, ki je zakrivil trčenje. — Hudo nesrečo pa je doživel Dečman Janez, ki je uslužben pri Avtomontaži v Šiški. Delal je pri nekem stroju na električni pogon. Tako nesrečen je bil, da ga je stroj zagrabil za prste in mu jih odtrgal.

Matijus Jože, delavec iz Dolenjega Logata je padel s kozolca in je dobil notranje poškodbe. Klepar Koncilija Viktor iz Kleč je imel smolo na kolesu. Nekdo ga je podrl s kolesa. Zlomil si je desnico in dobil tudi notranje poškodbe. Diak Tepina Jože, ki je doma iz Kozse je padel z drevesa in se močno potolkel po životu. Drugih nesreč pa ni bilo.

Apeliramo na slovensko umetnost ljubečo javnost. Umetniško društvo Slovenski lik se kot Osrednja strokovna organizacija mladih slovenskih slikarjev in kiparjev s svojimi prečim željami vpludno obrača na cenjeno občinstvo. Agilno društvo, ki je priredilo letos že dve uspešni razstavi, potrebuje v svojo gnotne podpore za svoje člane primernih naročil, katere so zmožni strokovnjaki izvršiti v vseh slikarskih in kiparskih tehnikah, po zelo zmernih cenah. Društvo ima v svojih pravilih predvideno tudi podporno članstvo, izredno za višje zneske, podporno za vsak znesek. Izdalo je tudi I. serijo 6 umetniških razglednic slovenskih mladih umetnikov, ki se dobe pri Akademski založbi ali pa na čekov. rač. št. 17.973 po 15 din. Ker je v pripravi nova razstava, društvo in njegovi člani nujno rabijo denarja. Podpiranje društva mlade slovenske generacije toplo priporočamo.

Nemško-turška pogodba - nov „diplomatični šah“ Angliji

Njen podpis je v hrvaških političnih krogih naletel na veliko zadovoljstvo

Zagreb, 19. junija. s. Nov velik uspeh Osi, ki je bil dosežen s sklenitvijo prijateljske nemško-turške pogodbe, so sprejeli v tukajšnjih političnih krogih s največjim zadovoljstvom. Razlagajo ga kot odločilno dejanje, ki kaže, da ima Turčija namen tudi praktično odkloniti vsakršno sodelovanje z Veliko Britanijo, nasprotno pa spoznava važnost in potrebo postaviti se ob stran Italije in Nemčije.

Časopisi, ki posvečajo temu dogodku posebno pozornost, poudarjajo, da je bil Angliji napovedan s tem nov »diplomatični šah«. Tudi senca anglo-turške pogodbe je izginila, medtem ko je na drugi strani Velika Britanija izgubila že velik del svoje učinkovitosti po vojaških uspehih držav Osi. Večerna izdaja »Hrvatskega naroda« v svojem članku poudarja,

da je bila pogodba med Nemčijo in Turčijo sklenjena vprav v trenutku, ko so imperialne čete nameravale naskočiti bojno črto Sollum-Capuzzo. Tako piše, kako je prišlo do podpisa pogodbe in nadaljuje: Politični in vojaški položaj na Bliznjem in Srednjem vzhodu in na najvzhodnejšem področju Sredozemskega morja se je zdaj popolnoma preobrnil v korist sil Osi. Zmaga v Grčiji in bliskoviti razpad Jugoslavije sta Turčiji jasno pokazala, na kateri strani s onjeni pravi interesi. Turčija se je zdaj končno javno oddaljila od Anglije. Važnost nemško-turške pogodbe se bo v kratkem pokazala. Medtem ko postaja položaj Velike Britanije na Vzhodu čedalje obupnejši, je položaj Italije in Nemčije na tem področju zmerom boljši.

Manifestacija italijansko-hrvaškega prijateljstva ob koncu leta na Italijanskem kulturnem zavodu v Zagrebu

Zagreb, 20. junija. s. Velika manifestacija italijansko-hrvaškega prijateljstva je bila prirejena v slavnostni dvorani Glasbene akademije v Zagrebu ob priliki, ko je bilo končano akademsko leto na Italijanskem zavodu za kulturo. Navzočni so bili visoki zastopniki Italije, Hrvaške in prijateljskih držav. Poglavnika, ki se mu slovesnosti ni bilo mogoče udeležiti, je uradno zastopal minister Erkočič.

Maršala Kvaternika so ob njegovem vstopu v dvorano navdušeno pozdravili. Maršal je odgovoril z vzklikom »Živel Duce!«, kar je sprožilo viharne manifestacije navdušenja, ki so veljale Benitu Mussoliniju. Nar. svetnik Coscichi je poklical v spomin delovanje Evgena Kvaternika, velikega prednika sedanega maršala v letih od 1859 do 1866, ter njegove stike z Garibaldiem, Cavourjem in Cairolijem za pripravo pohoda v Dalmacijo.

ejo, ki naj bi ga uresničili italijanski in hrvaški prestolovci pod Garibaldiem poveljstvom... Govornik je potem primerjal življenje maršala Kvaternika in Poglavnikovo življenje ter opozoril nato na razne naloge, ki jih bo Hrvaška poklicana rešiti za veličino zahodne civilizacije v okviru tistega novega reda, ki ga Italija in Nemčija ustvarjata s pomočjo svojega orožja. Izvajanja je končal s tem, da se je spomnil hrvaških, črnogorskih in makedonskih mučnikov, ki so padli za svobodo, ter je pozdravil hrvaško mladino, ki vedno koraka skupno z italijansko mladino za zmago večnega duha.

Navzočni so njegov govor, ki je bil čisto prekinjen z navdušenimi vzklici Italij, sprejeli z viharnimi manifestacijami, ki so se potem spet ponovile, ko je maršal Kvaternik globoko znanen spregovoril nekaj besed, s katerimi se je zahvalil Duceju in zmagovitim silam Osi.

Letalski napad na pristanišče v Aleksandriji

Berlin, 19. junija. s. Poročajo, da je 18 nemških letal v noči na 18. junij bombardiralo z uspehom vojaške naprave v pristanišču Aleksandrije. Bombe velikega in največjega kalibra so povzročile škodo med pristaniškimi napravami. Več angleških protiletalskih baterij je bilo prisiljenih k molku.

Izjava ameriškega vojnega ministra odkriva prave cilje kapitalistov

Washington, 19. junija. s. Ameriški vojni minister Stimson je izjavil pred kongresom, da se nahaja svet sedaj v kritičnem obdobju. Po tej zadržitvi je ameriški vojni minister popolnoma odkrito izrazil upanje, da se utegne vojna zelo zavleči in kolikor bolj se bo vojna vlekla, toliko več koristi utegne odnesti Amerika. Tako se je Stimson izkazal kot odkrit zastopnik judovskega plemena, ki je imel vedno velik vpliv na ameriške politične kroge.

Novice s Hrvaške

Zagreb, 20. junija. s. Na zborovanju, kakršna od časa do časa prireja hrvaški delavci v Zagrebu, je spregovorilo nekaj članov hrvaške vlade, med njimi tudi zunanji minister, ki je izjavil, da za novo Hrvaško stoji 300 milijonov ljudi in tri najmočnejše vojske na svetu: italijanska, nemška in japonska. Tako je neodvisna hrvaška država zdaj izven vsake nevarnosti.

Zagreb, 18. junija. s. Včerajšnji večerni hrvaški listi obširno razpravljajo o ostrih bojih okrog Solluma in pravijo na podlagi poročil agencije Stefani, da je imel sovražnik velike izgube tako v moštvu kakor tudi v orožju. »Hrvatski glas« posebno poudarja, da je italijansko nemško letalstvo z uspehom bombardiralo zbiranje čet in sovrtažniške prevoze, končno pa so sile Osi odbile vsak sovražnikov napad. Bitka je v teku in se razvija v korist Italijanov in Nemcev.

Zagreb, 20. junija. s. Vsa alpinistična hrvaška društva so razpuščena. S posebnim odlokom, ki je bil izdan včeraj, je prepovedan vsak stik s Srbi na športnem polju.

Zagreb, 20. junija. s. Na raznih hrvaških področjih so že začeli žeti ječmen. Zetev je letos izredno dober. Med tem pa se nadaljuje sistematično organiziranje razdelitve najnujnejših življenjskih potrebščin. Tudi trgatve obeta biti odlična.

Zagreb, 18. junija. s. Včeraj je odpotovala v Nemčijo nova skupina 4000 delavcev. Tudi ti bodo zaposleni pri poljskih delih, kakor vsi tisti, ki so odšli na delo v Nemčijo že pred časom.

Edgar Wallace:

Na sever, potepuh!

Končno se je policijski avtomobil oddaljil proti Ogdensburgu, sosedje pa so se razšli in se skrbno zapirli v svoje hiše.

Tudi miss Ellen se je vrnila v hišo, kjer sta jo nestrpno pričakovala Oktober in Robin.

»Odšli so. Poštni nabiralnik je zlomljen in izprazen...«

Noge je niso več držale. Zrušila se je na bližnji stol. Toda tudi sedaj si še ni dala miru. Kmalu je zopet vstala in stekla v prvo nadstropje... njen oče je mirno spal.

Robin je medtem v jedilnici skrbno zastrl okna in šele nato prižgal luč.

»Vrni se v posteljo!« je rekel ženi.

Oktober pa je odločno odkimala.

»Res mi je nemogoče. Vaj sedaj ne. Če se bom čutila utrujeno, pa bom takoj odšla.«

Zavila se je tesneje v plašč in sedla na divan.

»Če res hočeš ostati tukaj, tedaj pojdi najprej v svojo sobo in se obleci. Pripovedoval ti bom takšne stvari, da ti bo kri zledenela.«

Oktober ga je takoj ubogala.

»Nocojšnja noč bo pa res zanimiva,« je dejala, preden je odšla.

Prav kmalu se je vrnila, vsaj za silo oblečena.

»Sedaj pa le začni s pripovedovanjem.«

Zopet je sedla na divan, on je pa z rokami na hrbtu korakal po sobi. Oktober ga je pazljivo motrila in premišljevala, čemu neki tako grbančilo čelo.

Saj se je za nocoj vsa zaveda srečno končala.

»Policija gor ali dol... naj bo Lenny živ ali mrtev... plitki gotovo še niso šli spat.«

»Ali misliš, da se bodo zopet vrnili?«

»Tako gotovo kot sem tu.«

»Ko boš končal s svojimi nerazumljivimi opazkami, te prosim, da bi bil tako ljubezljiv in mi pojasnil, zakaj misliš, da se bodo še vrnili.«

Robin se je tiho zasmejal.

»Poslušaj torej. Preblizu sem, da bi Elfrida popustila od svojih težej. Samo nekaj bi jo moglo zadržati. Toda to ni puška ali samokres, ampak polnočno pero.«

Oktober pa je zmajevala z glavo, ker ga ni razumela.

»Ali ne razumeš? Po dolgem času mi je danes bilo mogoče zopet pisati. Ko sem odnesel pisma v nabiralnik, so me opazovali iz zasede. In ko se jim je napad ponesrečil, so se spravili nad poštni nabiralnik in ga izpraznili. Vsebinsko so odnesli v glavni stan — to je v avtomobil. Niti najmanj ne dvomim, da Elfrida še ni šla spat.«

»Kaj si pa neki pisal?« ga je radovedno vprašala Oktober.

»V najvažnejšem pismu so stale zelo pomembne besede: (To pismo je skoraj dobeseden prepis onega, katerega sem Vam včeraj poslal iz Littleberga, toda bojim se, da se je omenjeno pismo izgubilo.«

»Ali si snodiš poslat kakšno pismo iz Littleberga?« ga je vprašala zažuden.

On pa je odkimal.

»Nikakor ne... to je le genialna izmišljotina. Radoveden sem, če se bo Elfrida ujela na to zanjko.«

»Na koga pa je bilo pismo naslovljeno?«

»Na mojega prijatelja, ki se piše Mortimer. Ta človek je v službi pri nekem tepcu.«

»Veš kaj, najbolje je, da sploh ničesar več ne

pripoveduješ, ker prav ničesar ne razumem. Strašno sem razočarana.«

Predlagal ji je, naj gre spat in naj se počeno nasp. Ona pa o tem ni hotela ničesar slišati. Poiskala si je knjigo, katero je že pred večerjo čitala in katero je miss Ellen že postavila na prejšnje mesto. Zatopila se je v branje, Robin pa se je vrnil k pisalni mizi in znova pričel pisati.

Ura v žepi je pričela biti.

Oktober je dvignila glavo in šla udarce. Dvanajst!

Robin se je ozrl k njej.

»Ali dobro slišiš?« jo je tiho vprašal.

»Gotovo. Čemu vprašuješ?«

Ni ji odgovoril; njegov pogled se je uprl v vrata.

»Nekje zvoni.«

Sedaj je slišala tudi ona. Skozi zaprta vrata je bilo zvončec komaj slišati.

»Ali misliš, da je miss Ellen?... mogoče je njenemu očetu slabše?... Ali naj grem pogledat...?«

Pomignil ji je, naj ostane na mestu, sam pa se je napotil k vratom, ki so se prav v tistem hipu na stežaj odprla. Miss Ellen je vsa trepetajoča planila v sobo.

»Nekdo je pri vrtnih vratih in zvoni...« je zajekljala. »Polnoč je že... Nek avtomobil se je ustavil tik pred vrati...«

»Res?... Ali naj grem odpret?«

Na Robinovom obrazu ni bilo mogoče razbrati čustev, ki so ga navdajala.

Miss Ellen je vtrpetela.

»Ni treba; grem sama odpret.«

Njen glas je bil navidezno miren, toda spoznati je bilo mogoče, da se z vso silo premaga.

Z odločnimi koraki je odšla iz sobe. Robin ji je sledil in tiho rekel svoji ženi, da naj ugasne luč. V veži je vzel samokres iz žepa. Miss Ellen je previdno odprla hišna vrata.

»Kdo je?« je vprašala.

»Neka gospa, ki želi govoriti z mr. Robinom Beausere.«

Robinu je od začudenja skoraj padel samokres na tla. Neznanka, ki je želela govoriti z njim, je bila... lady Georgina.

XIII.

»Dovolite ji, naj vstopi,« je Robin zašepetal hišni gosposlinji, sam pa se je tiho vrnil v jedilnico.

K sreči je Oktober luč le privla, tako da je soba v hipu bila zopet razsvetljena.

Georgina je bila sama; to je opazil takoj, ko se je njena visoka postava pojavila med vrati.

»Le vstopite, Elfrida,« ji je dejal in stopil na stran, da je mogla mimo njega.

V roki je držala lornjet. Dvignila ga je k očem in dolgo časa motrila Oktober. Deklica pa se zaradi tega ni niti najmanj zmedla; ostala je mirna in resna.

»Ali je to ona dekle?« je vprašala lady Georgina.

»To je moja žena,« je mirno odgovoril Robin.

»Ali je to mogoče?«

Ironična prijaznost more biti tudi žaljiva; a vendar lady Georgina ni niti najmanj hotela žaliti. Prišla je prav za prav z belo zastavo z mirnimi predlogi. Res je v svoji usnjati torbici nosila dokument, ki naj bi predstavljal premirje in obenem reparacijo, čeprav le enostransko.

Dalje.

Navodila za rabo živilskih izkaznic

Ljubljana, 20. junija.

Po razpisu Prehranjevalnega zavoda Visokega Komisarata za Ljubljansko pokrajino bodo v soboto, 21. junija uvedene živilske nakaznice za kruh, moko, riž in testenine. Od tega dne dalje smejo trgovci, peki in gostilničarji oddajati ta živila izključno samo za ustrezajoče odrezke nakaznic.

Danes so trgovci v mestnem preskrbovalnem uradu dobili nakaznice za svoje odjemalce, prebivalstvo naj jih pa pri svojih trgovcih zahteva v petek, da v soboto in nadaljnje dni ne bo brez kruha ali moke.

Kakor smo že objavili, bo imel vsak državljan, ne glede na starost ali spol, pravico na eno živilsko nakaznico, glasečo se na njegovo ime, z odrezki te nakaznice pa na 6 kg krušne moke ali 750 kg kruha ter na 1 kg riža in na 1 kg testenine na mesec.

Pridelovalci žita in njih družine, prav tako tudi oni, ki imajo še zalogo moke, bodo imeli pravico samo na 1 kg riža na mesec ter bodo zato dobili živilsko nakaznico brez odrezkov za moko ali kruh in testenine.

Živilsko nakaznico mora podpisati lastnik nakaznice ali njegov namestnik (varuh, skrbnik).

Nakaznica je neprenosna. Zato ne smemo nakaznice odstopiti ali prodati drugemu, da bi jo izkoriščal zase.

Odrezek nakaznice odstriže trgovec, pek ali gostilničar takrat, ko da dotično živilo. Te odrezke morajo trgovci in peki nalepiti na papir, in sicer po 100 odrezkov po 200 gr moke ali po 200 gr kruha na stran. Te pole morajo imeti žig trgovca ali peka ter jih mora trgovec datirati in podpisati.

Trgovcem in pekomo bo mestni preskrbovalni urad obnavljal zaloge moke edino na podlagi predloženih odrezkov po enkrat na teden, in sicer po razporedi, ki bo še objavljen.

Lastnik nakaznice ne sme izročiti odrezka trgovcu ali peku ali gostilničarju, ne da bi dobil ustrezajočo količino živil.

Duplikatov živilskih nakaznic ne bo mogoče dobivati.

Osebam, ki se hranijo v gostinskih obratih, odstriže gostilničar odrezek za kruh, riž in testenine ali za juho z rižem ali s testeninami za dotični koledarski dan. S kuponi, ki je njih veljavnost zapadla, ni v gostinskih obratih mogoče nabavljati naštetih živil. Odrezki za kruh so deljivi na dva dela, da se

jih lahko poslužujejo tisti, ki dobivajo hrano po gostinskih obratih. Lastniki gostinskih obratov ne smejo postreči niti s kruhom niti z rižem, niti s testeninami, niti z juho z rižem ali testeninami, ne da bi dobili ustrezajoči odrezek. Z dobljenimi odrezki si nabavi lastnik gostinskega obrata racionirana živila pri svojem trgovcu ali peku.

Vsaka nakaznica ima na desni strani 3 naročilne listke (na karti označeno kot »listek za zapis«), in sicer za riž, testenine, moko ali kruh za mesec julij. Ti naročilni listki so samo za merilo potrebe za prihodnji mesec.

Vsi lastniki živilskih nakaznic bodo morali takoj po prejemu živilske nakaznice izročiti svojim trgovcem pravkar omenjene naročilne listke za riž, testenine ali moko. Tudi oni, ki so se odločili deloma za moko in deloma za kruh, naj odrezke za moko ali kruh izroče svojemu trgovcu. Oni pa, ki so se odločili samo za kruh, naj pa odrezke za kruh izroče peku.

Trgovci in peki morajo predložiti te naročilne listke (listke za zapis) mestnemu preskrbovalnemu uradu najkasneje do srede, 25. t. m. Naročilni listki naj bodo zbrani za vsako vrsto blaga posebej in nanizani na nitkah od skupne količine 100 kg. Trgovca naj k vsakemu takemu svežnju naročilnih listkov pritrudi košček lepenske s svojim žigom, številom naročilnih listkov, z vrsto blaga, datumom in podpisom trgovca ali peka.

Trgovec ali pek mora ob prevzemu naročilnega listka potrditi prejem tega listka na nakaznici zgoraj na desni strani, kjer je tiskano »Žig ali podpis peka« oziroma »Žig ali podpis trgovca«.

Kruh bodo prodajali peki po dosednji ceni in tež, t. j. 1 kg kruha za 5 din, trgovci bodo pa prodajali kilogram moke po 550 din.

Sleheri državljan mora strogo in vestno upoštevati ta navodila ter bo zloraba strogo kaznovana. Mestni preskrbovalni urad v Ljubljani.

Prihranite si čakanje!

Kdor še ni menjal denarja v lire, se velikemu navalu na menjalne zavode lahko izogne. Kako? Mirno naj vzame svoj denar in ga naj naloži v bančne zavode. Tam naj ga pusti, pa čeprav samo za kratek čas. Ves naloženi denar bodo namreč bančni zavodi sami zamenjali v lire. Poslužite se tega načina in si prahrinite dragoceni čas.

Gostovanje Nonijeve in Manoševskega

Včeraj je bila v Operi predstava »Traviata«. Kot Violetta je nastopila gdč. Alda Nonijeva iz Trsta, v vlogi Alfredda pa bivši zagrebški in nazadnje mariborski tenorist G. Manoševski, ki smo ga letos že slišali v Plesu v maskah. Gdč. Nonijeva je postavila svojevrstno Violetto, ki je bila igralsko najboljša in najmočnejša v zadnjem prizoru, ki smo ga pri nas do sedaj črtali, močno prepriča njena smrt. Lepo igro je podala tudi v tretjem dejanju; ostalo je bilo sicer dobro, pač pa ne v toliki prepričujoči meri gospe Gjurgjenčeve v igri ni dosegla. Pevka se v prvem dejanju še ni mogla sprostiti; zdi se, da ni bila glasovno dovolj razpoložena; v naslednjem dejanju pa je bila na višku. Oblikovala je muzikalno zelo dobro in je v tem dosegla prav lep uspeh. Pevka ima lep in čist glas, ki je dobro šolan, le nekateri višinski toni zvenijo še v stisnjenosti. Dobra vokalizacija ji omogoča lep ton in razločno izgovorjavo. Pela je v italijanskini. Gosp. Manoševski je bil v prvem dejanju bolj šibak v petju, težak v višinah in tudi muzikalno oblikovanje je bilo precej ohlapno. V nadaljnjem se je izboljšal in za arijo v drugem dejanju dobil aplavz pri odprti sceni. V splošnem je igralsko zadovoljiv razen v nekaj pretiranih momentih. Omeniti nam je še g. Janka kot očeta, ki je v tej predstavi za

svoje petje dosegel najlepši uspeh. Tako ga v tej vlogi še nismo zlepa slišali peti. Občinstvo mu je ob koncu dejanja priredilo prave ovacije. Orkester pod g. Štriftofo je parkrat zašel v neskladnost z odrom. Zbor je bil dober in tudi ostali solisti. Gledališče je bilo popolnoma zasedeno.

Prosto potovanje po pokrajini

Okupacijska oblast je dovolila prosto potovanje po Ljubljanski pokrajini. Posledice so se že pokazale. Ljudje so se sproščeno razpršili po okolici, železnica zaznamuje večji promet, ceste so polne kolesarjev po deželi, kmetje prihajajo in odhajajo, se najbolj pa se počna sprememba na poveljstvu karabinerjev, kjer so dosedaj izdajali dovoljenja. Naval je pojenjal, le tisti se še zatekajo na policijo, ki potujejo čez mejo. Največji promet bo pa gotovo v nedeljo, ko bodo ljudje izrabili to ugodnost ter pohiteli v lepo božjo naravo.

Novomeški okraj šteje sedaj okrog 90.000 ljudi.

»Ljubljanski zvon« bo imel dobrodelni koncert v korist Rdečega križa. Koncert bo v Filharmoniji 7. julija.

Veselo razpoloženje ob savskih bregovih

Če si hočete za nekaj trenutkov razbremeniti živce in uiti dnevnim skrbem, pojdite še vi tja

Končno je sonce prišlo do svoje moči. Nebo je jasno, sonce vroče pripeka, človek kar ne more zdržati doma. Popoldne je kar soparno. Človek si poišče če se le da, nekaj prostega časa, da pohiči v naravo, kjer se lahko sprosti in se razgiba na svežem zraku in okopje na toplem soncu. Tisti, ki so že prve sončne dni izrabili in hodili proti Savi, so se zdaj pridružili že mnogi drugi. Na cesti srečujemo stare prijatelje, ki že leta in leta hodijo na Savo. Tu je meja. Čez most ne moreš, če nimas potrebnega dovoljenja. Pregled je strog.

Tem bolj živo pa je pri nas. Živ-zav se začne že takoj ob črnuškem mostu in se vleče vse do Tomačevega in še naprej tja proti Jaršam. Prva velika postojanka je pri znanem kopališču »Sternu«. Ljudi sicer še zdavnaj ni bilo toliko kakor jih je bilo to nekdaj. In sedaj, ko je kopališče spet dostopno, pa ljudje še vedno mislijo, da ne smejo tja. Pa ni tako. Sicer je na kopališču stalno

Ko zamenjujejo denar...

Tri dni samo zamenjujejo tisočdinarske bankovce. Tako je napisano na velikih lepakih. In ljudje so se vdrli pred hiše, kjer zamenjujejo denar. Zamenjava denarja je razgibala Ljubljano. Blagajne so odprli, denar so začeli prešteti, serije bankovcev zapisovati. In potem so odšli stat v dolgo vrsto. Pred bankami, posojilnicami, čaka dolga kača ljudi. Vse hoče menjati jurje. V vrsti opaziš tudi ljudi, o katerih bi mislil, da nimajo niti božjaka v žepu. Sedaj pa stoje z jurji v rokah. Kar malo sram jih je, ko srečujejo prijatelje, katerim so sicer vedno jadikovali kako hudo jim je, in kako le za silo žive.

Nazboljše bodo še opravili tisti, ki imajo svoj denar naložen v bankah ali hranilnicah, kajti denarni zavodi bodo že sami zamenjali ves denar. Mnogo več pa je tistih, ki čakajo v vrsti. So pa petičniki, ki se jim tudi ne da, da bi čakali pred bankami in denarnimi zavodi. Sicer izpolnijo predpisane pole, potem pa vse skupaj oddajo prijateljem, ki stoje med prvimi v vrsti. Še bolj priročno pa so tisti, ki kar pred bankami sklenejo nekakšno družbo, ki izmed sebe izbere zanesljivega člana, ki mora potem v vrsto. Ta se pač žrtvuje za ostale. In takšnih družb je vedno več, in obnesejo se tudi. Včeraj so zamenjavali denar samo na treh krajih in to: pri finančni direkciji na Krekovem tegu, pri davčnem uradu za okolico in pri finančnem oddelku. Najtustje je bilo menda na dvorišču finančnega ravateljstva. Kar cela vojska je bila za pole, ki so jih prinesli uradniki na dvorišče. Vsak je hotel imeti prvi in se je bal, da ne bi ostal brez nje. Jurji so trčali po mizah, številke so strokovnjaško pregledovali in jih zapisovali v pole, kakor se to mora.

Tudi danes zjutraj so ljudje že zgodaj čakali v vrstah. O čem bi imel samo polovico tega denarja kar ga imajo sedaj ljudje pri sebi, si je mislil marsikdo, ki je šel mimo dolge čakajočih v službo. Položil pa se je s tem, da pripada veliki skupini tistih, ki imajo le malokrat jurja v žepu, ali pa ga morajo takoj »pretopiti« v drobšč, da pripada ljudem, ki žive iz rok v usta.

Ribolov ob Dalmaciji. V Benetkah je bilo več razprav v ribolovskem društvu o lovu rib ob dalmatinski obali. Sodelovali so številni italijanski ribolovski strokovnjaki. Da bi pospešili ribolov, bodo poslali ob dalmatinske obale več skupin ribičev iz Chioggie. Ribiči iz tega kraja so do nedavnega imeli svoje čolne na vesla, sedaj pa se bodo motorizirali. Povrh tega bodo organizirali tudi posebno prodajno organizacijo, ki bo skrbela za pošiljanje rib tja, koder je poraba največja. Delavska banka je sama kupila več motornih čolnov, od katerih jih je dala za lov ob dalmatinskih obalah na razpolago 20.

nekaj desetih italijanskih vojakov, zaradi česar pa kopanje ni prepovedano. Kopalec je od dne do dne več, posebno dijakov in študentov je precej. Veliko je vedno prijatelj okroglega usnja. Kako pa tudi ne, ko je pa na razklopo tako lep prostor za nogomet. Hitro se vsako popoldne zbera bosí nogometaši in igra se začne. Traja pa kar dve uri ali pa še več. Med igralci so seveda tudi italijanski vojaki. Z našimi fanti so že postali kar prijatelji. Kdor ne igra, se pa zabava na drug način. Skupina vojakov prepeva v travi zraven grmovja domače italijanske pesmi, ob kuhinji pa sedi na hlodu vojak, ki spretno prebira luknjice na piščali. Da ga samo slišite kako igra! Vse, kar želite vam zaigra. Domače pesmi ima najrajši. Zaigra vam tudi po notah. Ljudje mu dajejo priznanje. Med vojaki in domačimi fanti pa živ razgovor o tem in onem. Nekaj po slovensko, nekaj po italijansko, vendar pa tako, da se končno le razumejo. Med vojaki jih je tudi precej iz goriških in istrijskih krajev. Ne govorijo dobro slovensko, ali pa težko, razumejo pa vse. Dobri fantje so to.

Kopalec je ob vsem desnem bregu dovolj. Nekateri, ki jim ni do družbe, samevajo in bero knjige ali pa se uče. Največ pa je takih, ki iščejo prijateljev, da potem z njimi v družbi prebijajo nekaj veselih uric. Na pol poti proti Tomačevemu se je »ugnezila« skupina prijateljev, ki so lani še »taborili« pod drevesi na oni strani nedaleč od Kerna. Letos so si morali narediti čisto novo igrišče, kajti to so navdušeni »voleybalisti«. Koliko je bilo dela, preden so posekali grmovje, odstranili korenine, pokosili travo, zasuli jarke in jame! Delali so skoraj vsi nekaj dni zapored. In sedaj uživajo. To je republika zase. Če je le malo sonca, so vsi na mestu. Niti enega ne manjka. Novega prostora so se že navadili. Počutijo se kakor člani ene družine.

In še dalje proti Tomačevemu. Vse je razgibano, vse je veselo, vse se veseli prostih uric. Povsod igre, poved zabave. Takšno je življenje na bregovih Save. Pridite še vi, di si odpočijete živce, da se naučijete sonca in verjemite, da se boste proti večeru zadovoljni vrnili domov.

Koledar

Danes, petek, 20. junija: Srce Jezu
Sobota, 21. junija: Srce Marijino.

Obvestila

Nnočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10, in mr. Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

Večer italijanske in slovenske lirike. Narodno gledališče v Ljubljani priredi v ponedeljek, 23. t. m. v operi pomembni recitacijski večer italijanske in slovenske lirike. Posvečen liriki dveh narodov, bo razdeljen v dva dela in izvajan v dveh jezikih, in sicer tako, da bodo italijanske presnitve prednašane v slovenskem prevodu dr. A. Gradnika, slovenske pa v italijanskini, v prevodih g. Marije Samerjave, L. Salvinija in prof. Umberta Urbanija. Tako bo prvi del sporeda obsegal izbor italijanske lirike, ki je sestavljen tako, da bo nudi kratek pregled velike italijanske poezije od Danteja do Enrica Fornisa, drugi, slovenski, pa bo obsegal slovenske poete od Prešerna do Vide Tauferjeve. Uvod v ta znameniti večer bo govoril med nami bivajoči zaslužni posredovalec slovenske književnosti med Italijani, profesor Umberto Urbani. Recitirati pa bodo člani Narodnega gledališča v Ljubljani, g. Mila Saričeva, Mira Danilova, Mileva Boltar-Ukmarjeva in g. g. režiser Ciril Debevec, Slavko Jan, Emil Kralj in režiser Ivan Levart. Recitacijski večer bo svojevrsten prinos k zbliznanju dveh narodnih kultur in bo nudi bogato in pobudno razvedrilo vsem poznavalcem in ljubiteljem poezije. Čisti dobicek prireditve je namenjen v dobrodelne svrhe.

Glasbena šola »Sloga« bo imela ob sklepu šolskega leta tri produkcije in sicer: v soboto 21. t. m., v ponedeljek 23. t. m. in v sredo 25. t. m. Produkcije bodo v Slogini glasbeni dvorani, Pržakova ul. 19. vsakokrat ob 17. uri Nastopijo g. jenci raznih oddelkov.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 19.30:

Petek, 20. junija ob 15. uri: Revizor. Izven. Cene od 14 din navzdol. — Ob 19.30: Via mala. Izven. Cene od 20 din navzdol. Igra skupine mariborskih slovenskih igralcev.
Sobota, 21. junija: Lepa Vida. Izven. Cene o 14 din navzdol.

OPERA

Začetek ob 19:

Petek, 20. junija: Zaprti.

MRAKOVO GLEDALIŠČE

(Franciskanska dvorana)

Sobota, 21. junija ob 20: »Sinovi starega Rimljana«. Cene globoko znižane. Predprodaja od 10—15 in od 15—17.

V Puharjevi ulici sta se našla 2 ključa. Dobila se na Bregu, policijska stražnica.

WAY - ADDOBBI A NOLO

PER CERIMONIE

21, Via Fontana — MILANO — Via Fontana, 21

OKRASKI WAY V NAJEM

ZA SLOVESNOSTI

21, Via Fontana — MILANO — Via Fontana, 21

ITALMUSICA

VIALE REGINA ELENA 15 - MILANO

Le migliori fisarmoniche

Ingresso e dettaglio.

Spedizioni ovunque.

Cerassi Concessionario

per Lubiana.

Najboljše harmonike

na debelo in drobno.

Posiljamo kamorkoli.

Iščemo poverjenika za

Ljubljano.

Tihotapili se platino iz Združenih držav. Dva strežnika, po roku Madžara, ki sta bila v službi pri letalski žezoceanski pošti, so te dni prijeli skupno s še nekim drugim moškim, ker sta tihotapila iz Združenih ameriških držav dragoceno platino ter na ta način kršila določbe zakona o narodni obrambi. Vsi trije aretiranci so bili organizirani pravcaro tihotapsko službo med New Yorkom in Lizbono. V to afero je bilo zapletenih še nekaj drugih oseb, ki so pomagale pri tihotapstvu.

Naročajte

»Slovenski dom«!

A. T. I. L. A. - Torino

Via Pesaro, 43

Industria Biancheria uomo cerca introdotto rappresentante

Industria moškega perila išče vpeljanega zastopnika

Collegio femminile di nostra signora di Sion

Trieste, Via Alice 1 — telefono 47-67

Giardino d'infanzia. Scuole elementari. Istituto Magistrale completo. Ginnasio parificato. Corsi di cultura, di lingue, di musica. Edificio moderno in magnifica posizione con vasto parco. In due ville annesse al Collegio, pensione per signore e signorine. Informazioni dettagliate presso la Direzione.

Otroški vrtec. Osnovni razredi. Pripravnica za učiteljice. Javna gimnazija. Tečaj za kulturo, jezike in glasbo. Moderno poslopje v lepi legi, obdano z obširnimi parkom. Poleg tega dve vili v parku, pension za gospe in gospodične. Najboljše podatki pri ravateljstvu.

Charlie Chan v San Francisco

»Ali se družiš s Henrikom Lijem?«
Ki-Lin je zamajal.
»Nimam te časti,« je hladno odgovoril.
Ker je razumel, da njegov rojak ne bi rad še naprej govoril o tej stvari, je Chan vstal in rekel:
»Hvala ti za tvojo brezmejno ljubeznivost. Dolžnost me sili dalje.«
Tudi Ki-Lin je vstal:
»Ta kratki obisk se ne računa, zato upam, da boš prišel ponovno. V mojem domu si vedno dobrodošel.«
»Vem, in prav gotovo bom spet prišel, čeprav me delo tare. Torej na svidenje!«
Rojak ga je pospremil do vrat.
»Zelim ti mnogo uspeha,« je rekel z glasom, ki je zvenel tako priščno, kakor da bi povedal še mnogo več, kakor pa samo to obrabljeno željo.
Chan je odkorakal proti Jackson Streetu. Na sredi te strne ulice se je ustavil pred »Domom Vzhoda«, ki je bil zgrajen s precejšnjimi razkošjem. Tu so živeli najbogatejši člani kitajske naselbine.
Chan je stopil v predurje in začel ogledovati pisemske nabiralnike. Tako je

odkril, da stanuje Henrik-Li v drugem nadstropju. Povzpel se je v tretje nadstropje in je skoraj neslišno stopal, ko je šel mimo vrat Henrika-Lija. Ko se je kratek čas zadržal na stopnicah tretjega nadstropja, je spet odšel dol. Toda nekaj stopnic pred koncem mu je spodsnilo in z velikim ropotom se je strkljal do drugega nadstropja. Vrata stanovanja Henrika-Lija so se odprla, na pragu pa se je pojavil majhen, debelešen Kitajec v domači obleki.
»Ali ste se kaj pobili?« je ljubeznivo vprašal.
»Jo!« je vzdihnil Chan in se težko pobiral. »Nesreča me preganja. Noga se mi je izpahnila na teh spolzkih stopnicah.«
Poskušal je stopiti, pa ni mogel. —
»Verjetno sem si zlomil nogo. Da bi le mogel vsaj eno minuto posedeti!«
Mali možiček je na široko odprl svoja vrata.
»Izvolite vstopiti v moje revno stanovanje. Moji stoli so prosti, sicer brez vsakega udobja, pa vas vendar prosim, da se jih poslužite.«
Chan se je zahvaljeval in klanjal in

stopil za njim v zelo razkošno opremljen salon. Zidovi so bili prevlečeni s svilo, stropa prevlečeni z zametom in odgovarjajočih barvah.
Deček približno trinajstih let je sedel pred radijskim aparatom in poslušal prenos plesne glasbe. Nosi je skavtsko uniformo, okrog vrata pa je imel zvezano rumeno ruto.
»Izvolite sedeti semkaj,« je rekel Henrik-Li in pokazal na ogromen naslanjaj iz zelenega zameta. Upam, da vas noga ne boli več tako strašno.«
Deček je zaprl aparat, se obrnil k Chanu in ga začel gledati s svojimi velikimi črnimi očmi.
»Neprijeten doživljam,« mu je pojasnil oče. »Ta gospod si je izpahnil nogo na naših strašnih stopnicah.«
»To je pa res neprijetno,« je rekel deček, v obeh pa mu je zasijal nov ogenj.
»Vsi skavti znajo prevezovati. Takoj grem po svojo torbico z zavojnim materialom.«
»Ni, nikar,« se je branil Chan. »Nikar se ne trudite, saj bo hitro minilo samo od sebe.«
»To zame ni noben napor,« je trmasto odvrnil deček.
Chan ga je z velikim naporom pričel in končno je deček sklenil oditi.

»Odpohi se bom nekoliko v tem naslanjaju, če vam misem v napoto,« je rekel Chan. »To se mi je dogodilo, ko sem iskal svojega prijatelja,« nekega Li-Gunga.«
Drobne oči Henrika-Lija so se za trenutek odmaknile od slike srednjeveškega Kitajca, ki je visela nad kaminom:
»Vi ste prijatelj Li-Gunga?« je vprašal Henrik-Li.
Chan je zapazil pogled, ki ga je Henrik-Li vrgele proti sliki.
»Da... Vidim tukaj njegovo sliko na tako bogatem okviru. To pomeni, da je bival pri vas? Končno je moje iskanje kronano z uspehom!«
»Stanoval je tukaj,« je odgovoril Li, »toda zjutraj nas je zapustil.«
»Ohi!« je vzdihnil Chan. »To pomeni, da sem zamudil. Ali bi bili tako ljubeznivi in mi povedali, kam je odpotoval?«
Henrik-Li je bil zelo diskreten:
»Potuje po svojem poslu in to me nič ne briga.«
»Razumem. Toda zelo srečen bi bil, če bi mogel z njim govoriti. Neki moj prijatelj, ameriški gospod, ki odhaja na dolgo in precej nevarno raziskovalno potovanje, bi rad vzel Li-Gunga v svojo službo. Nagrada bi bila zelo visoka.«
Li je odkimal z glavo.

»Vaš predlog ne bi mogel pridobiti Gunga. On ima že zelo lepo službo.«
»Ah, da! Še vedno je v službi polkovnika Beatema, ali ne?«
»Verjetno.«
»Ponudba, ki sem mu jo mislil v ime svojega prijatelja sporočiti, je zelo privlačna. Morebiti bi ga njegova zvestoba do polkovnika zadržala, zvestoba, ki traja že toliko let, saj se že ne spomnim več, koliko let to traja. Koliko let dela vaš cenjeni sorodnik za polkovnika Beatema?«
»Že tako dolgo, da se v njegovo zvestobo sploh ne da več dvomiti,« je izmukajoče odgovoril Li.
»Morebiti že petnajst let...« je poskušal Chan.
»Morda.«
»Znabiti pa še več?«
»Ne vem.«
»Velik človek je ta polkovnik Beatema?« je nadaljeval Chan. »Odičen raziskovalec, Li-Gung je lahko srečen. V družbi s polkovnikom je prepotoval Perzijo, Indijo in Tibet. Ali vam je morebiti kar pripovedoval o svojem potovanju s polkovnikom skozi Indijo?«
»Moj sorodnik zelo malo govori,« je odgovoril Li s trmastim pogledom, ki je sijal iz njegovih drobnih, šiljastih oči.

Kralj Gustav – najstarejši vladar na svetu

Za 83 letnico rojstva so mu zapeli: »Naj Ti bo lahka krona na Tvoji glavi...«

Švedski kralj Gustav je bil te dni star 83 let. Vsekakor so to že leta, saj so redki, ki jih dožive. S 83 letnico rojstva kralja Gustava se v svoji večerajšnji številki bavi tudi »Il Giornale d'Italia« in piše nekako takole:

Rea je, da je 83 let že lepa starost, toda ni toliko zanimivo poudarjati število let, ki jih je kdo doživel, pač pa mnogo bolj, da so njegove duševne sile ostale sveže, takorekoč nedotaknjene. Kralj Gustav, ki je danes najstarejši vladar na svetu, je v svoji duševnosti še vedno tako svež, kakor pred dvajsetimi ali celo petdesetimi leti. V resnici je on še vedno tisti mož, ki vodi usodo svojega naroda. Švedski poslanik v Rimu, Beck-Friss, ki je ob priliki 83 letnice kralja Gustava govoril o njegovi osebnosti, ga je v globokem spoštovanju in vdanosti imenoval »svetnika med svojimi svetniki« ter poudaril, da se mora Švedska zahvaliti zahvaliti samo modremu kralju, da je v sedanji svetovni vojni ostala še nevtralna.

Ob priliki kraljeve 83 letnice je bil prirejen na švedskem poslanstvu v Rimu velik sprejem,

na katerem je bila med drugimi tudi baronica de Bildt, vdova ministra Carla Bildta, znanega zaradi diplomatskih in književnih zaslug začasno kralja Umbertoa. Navzočni so bili na slovesnosti tudi številni inženirji, industrialci in častniki. Izgovorjenih je bilo več navdušenih zdravic, v katerih so govorniki želeli sivolasemu kralju Gustavu še mnogo let plodnega življenja, nato pa so zapeli tudi pesem, ki med drugim pravi: »Naj Ti bo lahka krona na Tvoji glavi...«

V švedski prestolnici so časopisi posvetili številne tople članke za 83 letnico kralja Gustava. V njih med drugim poudarjajo, da je Švedska vprav za njegovega vladanja doživela največji napredek na socialnem polju. Lahko se reče – pišejo listi – da danes na Švedskem ni več političnih strank, ki bi si nasprotovale. Vsi Švedi so se združili in vse navdaja ista in edina želja, delati skupno za blagor domovine. Kralj uživa med ljudstvom vedno večjo ljubezen in priljubljenost, prav tako pa tudi ostali člani Kraljevske Hiše.

Nezaslišan primer podivjanosti: Z dinamitom nad cerkveno zakladnico

V Espooju blizu finske prestolnice Helsinkija so neznanci izvršili tako svojevrsten in divjaški rop, da enakega ali vsaj podobnega gotovo še ni bilo do sedaj nikjer. Vdrli so skrivaj v tamkajšnje cerkev z namenom, da izropajo cerkveno zakladnico. Res se jim je tudi posrečilo priti do nje, bila pa je tako močno in varno zaprta, da ji niso mogli do živga. Toda računali so v svojem divjaštvu tudi na to. Zato so prinesli s seboj dinamit. Zakladnico so navrtali in pogнали v zrak. Učinek eksplozije je bil tako silovit, da se je porušil tudi del cerkve. Tako so se v svoji nezaslišani podivjanosti maščevali, ker se jim ni posrečilo zakladnice drugače odpreti in odnesti bogatega plena.

Vrvi in vreče iz bananinih olupkov

Agenzia Nazionale poroča iz Rima, da je neka velika španska družba začela pred nedavnim na debelo uporabljati olupke banan za pridobivanje prediva, iz katerega potem izdeluje vrvi in vreče. Za predelovanje teh olupkov se v glavnem poslužuje strojev, ki so zelo lahki in jih je zato brez težav mogoče prenašati iz kraja v kraj. Ves postopek izdelovanja vrvi in vreč iz bananinih olupkov je od sile enostaven in ga mirne duše lahko zaupajo domačinom samim, ne da bi bilo zato treba kakšnih posebnih strokovnjakov od drugod. Takšni stroji v razmeroma kratkem času lahko naredijo po 400 kg vlakna. Namenjeni so zlasti tistim krajem, ki so izredno bogati na bananah.

Predraga je obleka, da bi jo žrli molji

Gospodinj, ne dajte miru živalicam, ki ljubijo temo in nesnago!

Molji povzročajo v gospodinjstvu mnogo škode. Moljev metulji počiva podnevi v kakšnem temnem prostoru in se prebudi šele, ko nastopi mrak. Navadno letajo okrog le samci, medtem ko žde samice v temnih prostorih.

Moljev je več vrst. Suknjiarski molji, ki ga najdemo v volnenih oblekah, je rumeno-rjav in se svetli. Zadnji par krile je svetlejši od prednjih. Na krilih nima znamenj. Molji, nevaren kožuhovalni ali krznu, ima spredaj ilovnato rumena krila. Zadnji par pa je pepelnato siv in se svetli. Molji, ki razjeda klobučevino, žamet itd., pa ima rumeno glavo. Spretni par je črno-rjavo lisast, zadnji par pa je pepelnato-siv. Samica zleže

do 200 jajčec.

Odloži jih v obliki vrvice najrajši na volneno blago, na kožuhovalno ali klobučevino, to pa zato, da imajo gosnice takoj dovolj hrane, ko se izležejo. Leteči molji živijo osem tednov in poginejo, ko zležejo jajčeca.

Gosnice so zelo požrešne. Živijo 90 dni in se hranijo z dlako, volno, kožuhovalno, z žametom, s perjem, ščetino in žimo. Pri dobri hrani se tako razvijajo in zrede, da so proti koncu svojega življenja

300 krat težje kakor prvi dan.

Tičijo v malih, nekaj centimetrov dolgih cevkah, ki si jih naredijo iz finih niti v gubah, med dlako napadenega blaga in kožuhovalne. Cevke so obložene s koščki naglodega blaga. V teh cevkah gosnice nemoteno živijo in zrejo, dokler se ne zabubijo.

Konec februarja in v začetku marca je končana doba preobrazbe. Iz gosnice nastanejo majhni metuljčki, ki kot večje letajo okrog in rojijo. V aprilu ležejo jajčeca. Čez dva do tri tedne se izležejo gosnice, ki takoj začno s svojim škodljivim delom in

pridno žro 70 dni.

dokler se ne zabubijo. Novi metulji izleti, ko lipa zadehti, to je v mesecu juliju. V septembru zležejo samice jajčeca, iz katerih po treh tednih zležejo gosnice, ki v mesecu septembru in oktobru prično žreti. To delo opravljajo do decembra, ko se zabubijo.

Molji ljubijo mir, temo, toploto in nesnago. Sovražijo pa sonce, svetlobo, nemir, prepih, mraz, tiskarsko črnilo, močne dišave, poper, petrolej, terpentini, naftalini itd.

Gospodinj naj jim nikoli ne dajo miru, temveč naj jih motijo, kar se le da. Skrbe naj za prepih in hlad. Sonce je moljem najhujši sovražnik, ker posuši njih jajčeca in jih uniči. Zato naj znosi gospodinja v prvih lepih pomladanskih dneh

na sonce vsa volnena obleka.

Iz razstave slovenske moderne v Jakopičevem paviljonu

Francišek Smerdu

se je rodil leta 1908. v Postojni. Dovršil je kiparsko akademijo v Zagrebu pri Meštroviču. Razstavljal je v Ljubljani.

Rečna zveza med Renom in Varšavo

Prevoz blaga bo cenejši, znatno pa bodo razbremenjene železnice

Zastopnik urada, ki ima nalogo skrbeti za plovbo na področju varšavskega okrožja, je dejal, da je vpostavitve trgovskega prometa po vodni poti od Rena, Labe in Odre, to se pravi po prekopih, ki bodo speljani preko teh treh nemških rek do Varšave, stvar, ki je docela izvedljiva. Ko bodo prekopi izkopani in se bo po njih začel brez dvoma izredno živahen promet, bodo železnice v znatni meri razbremenjene. Prvi čolni iz Bertina so

pred kratkim že prispeli v Varšavo. Zastopnik omenjenega urada je pri tej priložnosti govoril tudi o vprašanju brodarine in o tem, koliko časa bo potrebovala trgovska ladja za pot od Rena do Varšave. Vsekakor bo prevažanje blaga po tej vodni poti šlo izredno hitro od rok, zelo važno pa je pri tem tudi dejstvo, da bo prevoz dokaj cenejši, kakor pa je zdaj, ko se morajo v ta namen posluževati železnic.

Plemenito delanje dveh novoporočencev

Zgled, ki zasluži, da bi našel mnogo posnemalcev, sta dala te dni dva italijanska novoporočenca. Ko sta se vzela, so jima njuni sorodniki in prijatelji nanosili mnogo poročnih daril, kakor se dogaja vsej, kadar se poroči dva, ki ju imajo ljudje radi. Gotovo sta bila teh daril tudi vesela. Toda spomnila sta se pri tej priložnosti tiste številne italijanske mladeniče, ki so se borili za domovino, nekateri morda že po več let, bili ranjeni in se zdaj zdravijo po bolnišnicah. Zato sta se odločila, da bosta te vojake na svoj poročni dan obdarovala. Za denar, ki sta ga prej namenila za prireditev slovesne svatbe, sta nakupila najrazličnejših daril in jih potem osebno nesla v rimsko bolnišnico sv. Jakoba ranjenecem, ki so se globoko ginjeni prisrčno zahvaljevali zanje.

Velik razvoj industrije v Holandski Indiji

Spričo dejstva, da se je položaj zaradi sedanje vojne do temeljev spremenil, je vlada Holandske Indije zaprosila za 50 milijonov holandskih goidinarjev posojila, ki ga bo porabila za na-

daljnjo industrializacijo te nizozemske kolonije. Tako imajo med drugim v načrtu zgraditev novih tovarn za aluminij, železo in jeklo, dalje tovarn za steklo, amonijak, žveplo, kislino, papirnic, žag, predilnic itd. Začeli so zdaj že preurejati tudi prejšnje obratovalnice, ki so obstajale pred sedanjo vojno. Med njimi so: tovarna za izdelovanje električnih svetilk znamke Philipsa v Surabaji, papirnica v Latjesu, predilnica v Tegalju, ki jo bodo razširili, tovarna keramičnih izdelkov, rafinerija bencina, kakršnega uporabljajo za letala, tovarna živil, izdelovalci maslač in tovarna za pločevino.

Družba Roni-Tolo, ki proizvaja krom in nikel, namerava te stvari izdelovati na kraju samem in bi morala v ta namen zgraditi hitro nove naprave. V načrtih imajo dalje zgraditev topilnice za pločevino. Verjetno bodo investirali v ta namen tudi velike vsote kitajskega denarja zlasti za zgraditev in povečanje predilniških obratov in tovarn za gumo. Zgraditi nameravajo končno še veliko novo tovarno, v kateri bodo izdelovali lesene izdelke kot nadomestke, na primer lesene podplate za čevlje in podobne stvari.

Naročajte in širite

»Slovenski dom«!

Sodobno vozilo za pobiranje smeti.

Maršal Italo Balbo

Italijanski roji nad svetom

Stormi d'Italia sul mondo

V slehernem letalcu, ki premaga Ocean, je gotovo izpolnitev zapovedi, ki jo daje moderna omika, ko se kar najbolj zagrizeno bori, da bi odpravila razdalje in da bi naredila sožitje človeške rodbine od enega do drugega tečaja bolj domače.

Zdaj ni več novih zemlja, da bi jih odkrivali. Nekoč so bili naprednejši narodi tisti, ki so korakali k tistim, še preprostejšim in bolj neomikanim narodom na novem svetu. Zdaj pa se mora stara celina veliko učiti od ameriške mehanične omike.

Toda dotok in odtok radovednega človeškega rodu s te in z one strani vpostavlja med obema celinama pravo razmerje. Nič manjše ni namreč pozeženje Amerikancev, da bi se približali stari Evropi in spoznali njo, skupno mater in neizčrpljivo vir luči ter duhovne toplote.

Reči moram, da je čar atlantskega preleta posebno privlačil Italijane. V glavnem oddelku atlantskih letalcev ima Italija častno mesto. Italijani predstavljajo po številu skoraj polovico letalcev vsega sveta, ki so preleteli Ocean. Če danes vprašate letalca na našem polotoku, katera je glavna njegova misel, vam bo odgovoril, da je to misel, kako bi z letom dospel v Ameriko.

K splošnim nagibom, ki spodbujajo vse narode proti novemu svetu, pridružuje italijanski narod še posebno čustvo simpatije, ljubezni in hvalečnosti do zemlje, ki jo je odkril Italijan, ki nosi ime drugega Italijana in v kateri žive, delajo in uspevajo stotisoči Italijanov. Druga domovina, je bilo rečeno, pa ne samo v podobi.

Skromni kmet iz Luce, dolinar iz Piemonta, nedolžni gorjanec iz Calabrije, vsi ti pogosto poznajo ameriško zemljo, njene ceste, potegnjene čez neskončne prostore od enega do

drugega mesta, poznajo čudovite skrivnosti njenega bogatega podzemlja, čudesa velikih gozdov, ki jih režejo mogočne reke, morda bolj kakor pa poznajo domači kraj. Družinske vezi med tistimi, ki ostanejo, in med onimi, ki tekajo po cestah novega sveta, so pogosto tako tesne, da je na dnu duš bila razdalja med Italijo in Ameriko odpravljena že dosti prej, kakor pa je letalo zmanjšalo pot čez Atlantik na nekaj malo ur leta.

Toda največji napor italijanskega letalstva v desetem letu po njenem ponosnem vstajenju je veljal skoraj izključno Južni Ameriki, to pa zaradi skupka raznih okoliščin.

Ko sem leta 1928 s skupino častnikov in industrijecev odšel na mednarodni letalski kongres v Washingtonu ter sem prvič imel priliko obiskati Ameriko od New Yorka do Los Angelesa, od kanadskih meja do Mehikanskega zaliva, tedaj se je začela oblikovati v razločno sliko volja, da bi z one strani Atlantskega morja vodil sem italijanski letalski oddelke. Temelji za to so bili dani tudi med dolgimi ugodnimi urami, ko smo se na »Conte Grandjeu« vračali domov.

Neposredno spoznanje z veliko zvezdno republiko je v moji duši pomnožilo stari čar, ki ga je imela name. Opažal in ocenjeval sem bolj kakor kdaj koli važnost, ki jo je Amerika imela v svetu za splošni napredek omike.

To ljudstvo, ki ga je vojna spravila iz njegove nedotakljive osamljenosti in ga pomešala z našim v krvavi žrtvi junaštva, ko se je zdelo, da se vse vrednote moderne sveta pogrezajo v vrtnice, je imelo izpolniti še veliko poslanstvo: bilo je genijalni prvak mehaničnega napredka; neskončna zaloga optimizma, zdravja, sile, poročstvo stalnejšega miru. Tako se je zdelo na dan po strahotnem podoru, ki je pustil stari svet napol pokopan pod pepelom razvalin, v notranjščini pa so ga razdvajala trgajoča nasprotstva in ga je težila negotovost o jutrišnjem dnevu.

Toda še prav posebno me je zanimal napredek Amerike v letalski tehniki in letalski delavnosti. Amerika je še vedno držala prvenstvo, katero so ji v začetku stoletja nesporno zago-

točili prvi poleti bratov Wright. Letalstvo je bilo bistvena sestavina njene omike, orodje in vzpodbuda pri njenem vrtoglavem osvajanju, drzen predum na bodočnost, ki že prihaja.

Civilna uporaba in tehnična preobrazba vojnega letalstva v vseh službah, ki jih zahteva moderna tehnika, vse to je v Ameriki bilo utrjeno in navadno dejstvo, oblika ustaljena v navadi, medtem ko so v Evropi še delali prve poskuse med sovravnostjo in med nezaupljivostjo širokega občinstva.

Približati se in če mogoče ustvariti stalno zvezo s tem letalskim svetom tako samozavestnim, že zmagovitim v duhu in močnim v številu, to je, sem si dejal, poslanstvo, vredno Mussolinijeve Italije.

Na »Conte Grandjeu« so bili pogovori živi in razgiban. Brž sem zavrgel zamisel o osamljenem letu enega edinega stroja, čigar uspeh bi bil imel samo delni pomen, zakaj pred njim so bili že podobni poskusi in ne bi bil rodil tistih posledic višje družabne in državljanske vrste, kakor sem si jih pa obljubljal. Moja zamisel o množičnem letalstvu je preveč znana, da bi jo tu moral ponavljati. V načrtu za polet iz Italije v Ameriko je bilo na pretek dokazov, da jo potrdijo.

Mislil sem med drugim ne samo na ugled, temveč na nujno skušnjo, ki jo je Anglija dobila glede svoje mornarice, ko je stoletja pošiljala pomorske oddelke na pota po vseh morjih sveta. Če ni na zemeljskem svetu bilo niti enega pristana, ki bi ga angleški mornar ne poznal, je to bilo posledica zgodovinskega pravila stare Anglije, da je pošiljala na morja cele pomorske oddelke, da razvijajo v vseh vetrovih ponosno zastavo domovine povsod, kjer jim morje dovoljuje prehod ali izhod.

Italijansko letalstvo, sem ponavljal sam sebi, bo nekega dne imelo ne le majhno skupino letalskih mojstrov, katerim se je srčca nasmešnila v izredni prigodi, temveč bo imelo stotine in stotine pilotov navajenih, da izzivajo najbolj tuje in najbolj oddaljene nebesne svode sveta.

(Nadaljevanje sledi.)